

Podstawowe założenia przedstawiają się następująco:

- Strategia rozwoju miasta jako dokument wyznaczający długookresowe cele jest dla wieloletniego budżetu zadaniowego (w horyzoncie 5 lat) opracowaniem nadrzędnym.
- Przygotowując wieloletni budżet zadaniowy należy starać się realizować cele strategii rozwoju miasta i należy to kontrolować przez monitorowanie ilości środków finansowych zapisanych w budżecie związanych z realizacją strategii.
- Dzięki kroczącemu charakterowi wieloletniego budżetu zadaniowego możliwe są elastyczne korekty zaangażowania finansowego samorządu w realizację strategii.
- Coroczna procedura przygotowywania wieloletniego budżetu zadaniowego powinna stać się sposobem na uzgodnienie struktury działań samorządu ze względu na ich charakter z podziałem na zadania strategiczne, „standardowe” i inwestycyjne.
- Rada Miasta informowana będzie o postępach we wdrażaniu strategii co roku przy okazji sprawozdania w wykonania budżetu oraz sytuacji społeczno-gospodarczej miasta za rok poprzedni oraz co 2 lata w formie syntetycznego raportu analizującego wskaźniki.

1. Uwagi ogólne

Poznań, jedno z najstarszych i największych miast Polski, jest historyczną stolicą regionu wielkopolskiego, w którym przed ponad 1000 lat narodziło się Państwo Polskie. Dziś Poznań stanowi ważny, w skali kraju i Europy, ośrodek przemysłu, handlu, kultury, szkolnictwa wyższego i nauki, należy również do wiodących w Polsce miast pod względem ekonomicznym.

Geograficzne i komunikacyjne położenie zarówno na kontynencie europejskim, jak i w granicach kraju nadaje miastu uprzywilejowaną pozycję. W Poznaniu krzyżują się szlaki komunikacyjne z zachodu na wschód i z północy na południe, w tym paneuropejskie korytarze transportowe z Berlina do Moskwy oraz z Gdańska do Pragi. Miasto leży w połowie drogi pomiędzy Berlinem i Warszawą, 160 km od granicy polsko-niemieckiej. Położenie Poznania w zasięgu oddziaływania Berlina, jednej z największych aglomeracji w Europie, jest istotnym czynnikiem w kształtowaniu wzajemnych kontaktów ważnych dla rozwoju miasta.

Poznań, jako stolica województwa wielkopolskiego, odgrywa dominującą rolę w rozwoju regionu. Koncentrują się tutaj najważniejsze czynniki rozwoju gospodarczego, takie jak potencjał naukowo-badawczy, instytucje otoczenia biznesu, kapitał zagraniczny, przedsiębiorczość, Międzynarodowe Targi Poznańskie oraz ponadregionalne usługi w zakresie edukacji, kultury, opieki zdrowotnej, sportu.

Miasto, jako administracyjne centrum województwa wielkopolskiego, jest siedzibą Wojewody Wielkopolskiego i Marszałka Województwa Wielkopolskiego. Prócz władz Miasta Poznania, które posiada jednocześnie status gminy i powiatu grodzkiego, urzędują w Poznaniu władze powiatu poznańskiego ziemskiego. W Poznaniu siedzibę swoją mają nadto: Związek Miast Polskich oraz Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski.

Wokół miasta rozwija się strefa podmiejska o charakterze zarówno mieszkaniowym, jak i przemysłowym oraz usługowo-rzemieślniczym. Obejmuje obszar zurbanizowany wokół Poznania z ośrodkami o wykształconych więziach funkcjonalnych w sferach społecznej, gospodarczej, z rozwiniętą infrastrukturą komunikacyjną. Więzy te ciążą wyraźnie ku stolicy regionu, w której koncentrują się usługi ponadlokalne dla obszaru całej aglomeracji, którą tworzą Poznań wraz z sąsiadującymi gminami powiatu poznańskiego w układzie dwóch pierścieni otaczających miasto. Tak zdefiniowany obszar aglomeracji stanowi 10% woj. wielkopolskiego, który zamieszkuje 870 tys. mieszkańców, czyli blisko 30% mieszkańców Wielkopolski¹³.

Aglomeracja poznańska charakteryzuje się wysokim zurbanizowaniem terenów pozamiejskich, dużym potencjałem demograficznym z potencjalnymi obszarami migracji, prężnym i rozwiniętym rynkiem pracy, dynamiczną gospodarką, rozwiniętą siecią komunikacyjną, bogatym środowiskiem przyrodniczym oraz wysoką atrakcyjnością turystyczną. Stanowi to dobre perspektywy dla wszechstronnego rozwoju tego obszaru, co pozwala uznać aglomerację poznańską za ośrodek metropolitalny.

Poznań ma również szanse, aby uzyskać pozycję ważnego europolu¹⁴. Wynikają one z rozwijania coraz mocniejszych i silniejszych powiązań komunikacyjnych, ekonomicznych, naukowych i kulturowych Poznania z innymi ośrodkami europejskimi. Umieędzynarodowienie wielu sfer funkcjonowania miasta jest wymogiem i wynikiem konkurencyjności miast w unijnej przestrzeni europejskiej o podobnym do Poznania potencjale rozwojowym. Obserwowany rozwój powiązań biznesowych szczególnie wskazuje na rosnącą rangę Poznania.

IV. STAN OBECNY MIASTA

¹³ Nie jest to jedyna delimitacja obszaru aglomeracji poznańskiej. Zgodnie z koncepcją Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego aglomeracja obejmuje 21% powierzchni województwa i znajdują się w niej także Wągrowiec, Nowy Tomyśl, Gniezno, Września i Kościan.

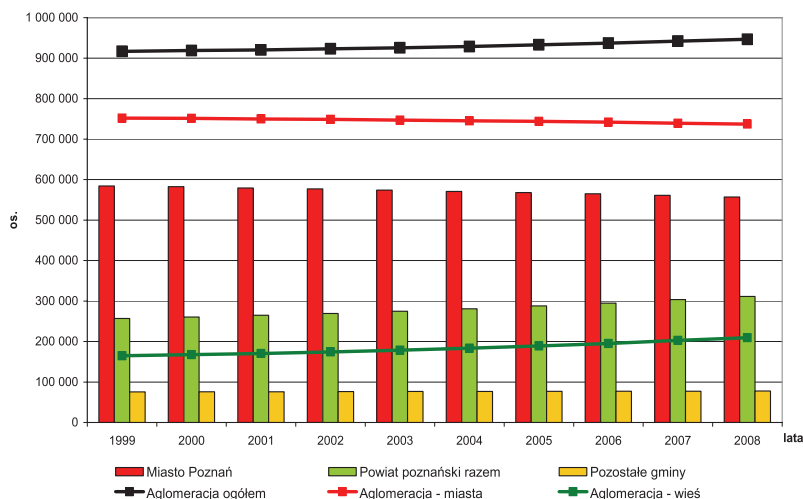
¹⁴ Europol – biegun (ośrodek) rozwoju społeczno-gospodarczego o znaczeniu europejskim.

Stan obecny miasta Poznania można scharakteryzować, odnosząc się do sytuacji w następujących obszarach: demografia, gospodarka, metropolia, nauka, finanse, ochrona zdrowia i opieka społeczna, kultura i zabytki, gospodarka przestrzenna, mieszkalnictwo i gospodarka nieruchomościami, infrastruktura, transport i komunikacja, oświata i wychowanie, sport, rekreacja i turystyka, promocja, środowisko, bezpieczeństwo publiczne oraz współpraca.

2. Demografia

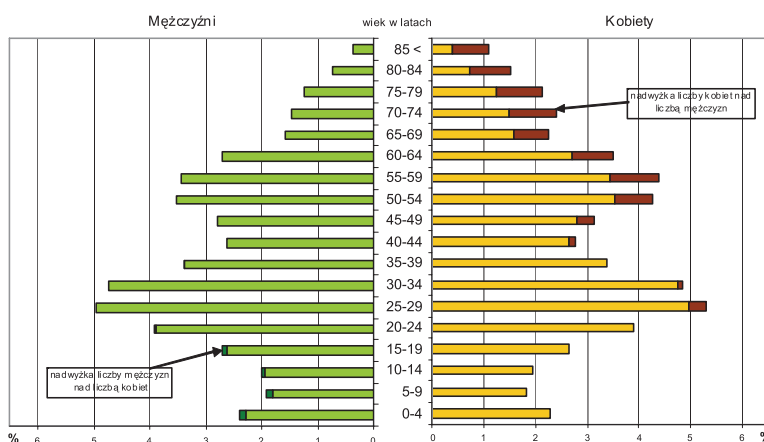
Poznań zajmuje 5. pozycję wśród miast w Polsce pod względem liczby mieszkańców (po Warszawie, Łodzi, Krakowie i Wrocławiu). Poznaniacy stanowią 1,5% ludności kraju oraz 16,5% mieszkańców woj. wielkopolskiego. Na koniec 2008 r. w Poznaniu mieszkało 557,3 tys. osób. Wskaźnik feminizacji wynosił 115 i od 1999 r. utrzymał się na niezmiennym poziomie. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosi 2 129 osób.

Liczba ludności w latach 1999 - 2008

Źródło: „Potencjał demograficzny i społeczny aglomeracji poznańskiej” (red.) B. Łodyga, w: „Aglomeracja Poznańska. Funkcjonowanie i kierunki rozwoju. Etap I. Diagnoza”, Centrum Badań Metropolitalnych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2009

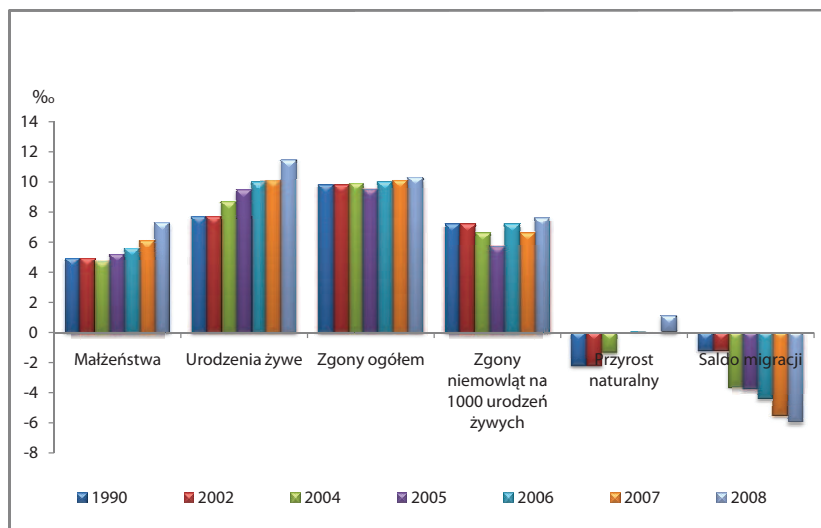
Struktura wieku ludności Poznania w roku 2008

Źródło: „Potencjał demograficzny i społeczny aglomeracji poznańskiej” (red.) B. Łodyga, w: „Aglomeracja Poznańska. Funkcjonowanie i kierunki rozwoju. Etap I. Diagnoza”, Centrum Badań Metropolitalnych, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2009

Od początku lat 90. w mieście utrzymuje się, zgodny z tendencją charakterystyczną dla większości dużych miast w Polsce, spadek liczby ludności spowodowany ujemnym saldem migracji. Do 2006 r. obserwowano ujemny przyrost naturalny. W 2008 r., w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, wskaźnik ten wyniósł 0,7. Od 15 lat w Poznaniu notuje się stały wzrost średniej długości życia. W 2008 r. średnia długość życia mężczyzn wynosiła 72,7 lat, a kobiet – 80 lat. W mieście rocznie umiera około 5,6 tys. osób¹⁵.

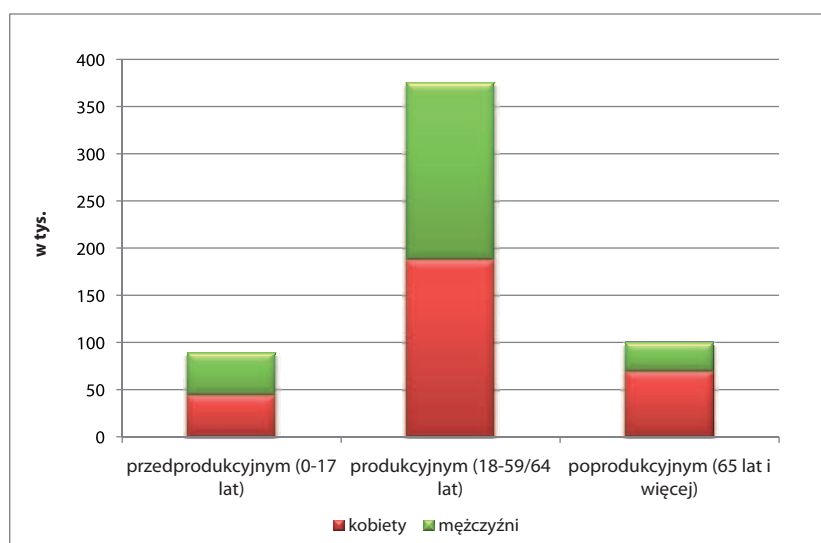
Ruch naturalny na 1000 mieszkańców w Poznaniu w latach 1990 - 2008

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Ponad 2/3 mieszkańców Poznania to ludność w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata). Od 2007 r. liczebność tej grupy zmniejsza się, podobnie jak grupy przedprodukcyjnej (do 18 lat), przy jednoczesnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej (od 59/64 lat). Jest to spowodowane wydłużeniem życia ludności przy równoczesnym niskim poziomie liczby urodzeń. Prognozy przewidują pogłębianie się tej tendencji.

Struktura ludności Poznania wg ekonomicznych grup wieku w 2008 roku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

¹⁵ Do głównych przyczyn zgonów należą od wielu lat choroby układu krążenia oraz nowotwory.

Od 2000 r. notuje się ujemne saldo migracji. Na koniec 2008 r. wynosiło ono -5,7%. Większość osób emigrujących z miasta wybiera jako swoje nowe miejsce zamieszkania obszar powiatu poznańskiego. Powodem tego są niższe ceny nieruchomości oraz bardziej korzystne warunki zamieszkania. Utrzymanie powyższych tendencji grozi w przyszłości szybkim wyludnieniem się miasta. Według badań Urzędu Statystycznego w Poznaniu już teraz do Poznania codziennie dojeżdża znaczna liczba mieszkańców gmin zlokalizowanych w aglomeracji poznańskiej.

Według prognozy demograficznej sporządzonej przez Centrum Statystyki Regionalnej (CSR) przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu liczba ludności Poznania w najbliższych latach ulegać będzie systematycznemu zmniejszeniu, by w 2030 r. osiągnąć 506,5 tys. mieszkańców, tj. o 9,7% mniej w stosunku do 2007 r. Ubytek ludności będzie następował, mimo iż w prognozie założono m.in. spadek umieralności oraz wzrost płodności poznanianek. W prognozie uwzględniono zróżnicowanie trendów wśród grup wiekowych poniżej 24 roku życia. Obok generalnych spadków liczebności, spodziewać się można przejściowych wzrostów rozmiarów grupy dzieci w wieku 3-6 lat w okresie 2008-2012, grupy w wieku 7-12 lat w latach 2010-2017, grupy w wieku 19-24 lat po 2021 r. Zakłada się także znaczny (o 66%) wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym – o 65,5 tys. osób. Prognozuje się, że spadek nastąpi w grupie przedprodukcyjnej (do 17 lat), której liczebność w 2030 r. ma być niższa o 15,5% od liczebności notowanej w 2007 r. Podobna tendencja będzie dotyczyć grupy osób w wieku produkcyjnym – CSR prognozuje, iż jej spadek do 2030 r. będzie wyniósł 28%.

Konkluzje strategiczne:

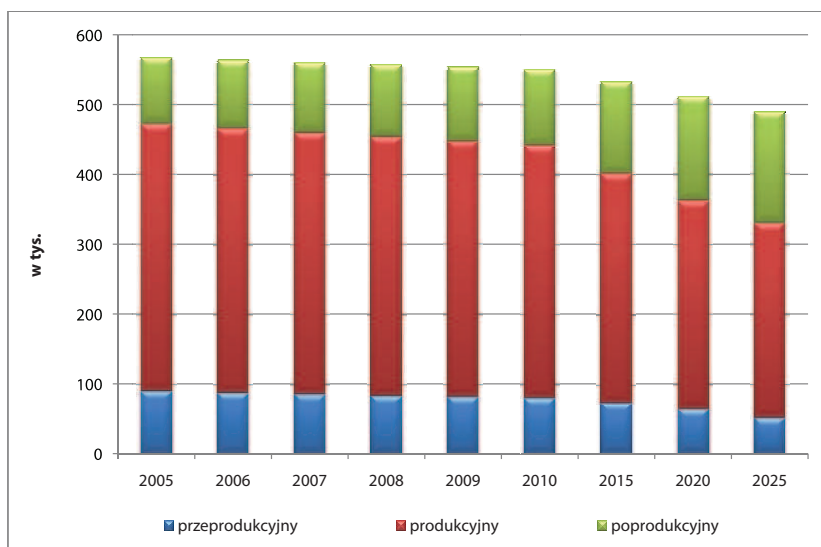
Potencjał demograficzny sytuuje Poznań w grupie miast metropolitalnych.

Liczba ludności Poznania będzie spadać do roku 2030. Spadek liczby ludności Poznania będzie równoważony wzrostem w strefie podmiejskiej. W 2030 roku obszar aglomeracji poznańskiej będzie, pod względem liczby ludności, na poziomie zbliżonym do obecnego.

Spadek liczby ludności Poznania następuje w wyniku ujemnego salda migracji, a w nieodległej perspektywie także ujemnego przyrostu naturalnego.

Zmiany demograficzne będą wywierały silny wpływ na rynek pracy, szkolnictwo, popyt na usługi dla osób starszych oraz kondycję finansową miasta.

Prognoza demograficzna Centrum Statystyki Regionalnej dla Poznania na lata 2005-2030. Ekonomiczne grupy wieku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

W przeciwieństwie do Poznania, dynamicznie pod względem demograficznym, rozwijać się będą gminy sąsiednie, w których liczba ludności będzie się zwiększać. W rezultacie zaludnienie całej aglomeracji poznańskiej powinno utrzymać się do 2030 r. na prawie niezmiennym poziomie.

3. Gospodarka

3.1. Struktura gospodarcza

Gospodarka Poznania jest zróżnicowana strukturalnie i dobrze rozwinięta gałęziowo, z dominacją sektora usług, który tworzy 71% wartości dodanej brutto (WDB) oraz jest miejscem pracy dla 74% ogółu pracujących w Poznaniu. W gospodarce dominują: handel, usługi finansowe, edukacja i rynek nieruchomości. Dobry rozwój gospodarczy potwierdza najwyższa w Polsce (po Warszawie) wartość produktu krajowego brutto (PKB) wytworzonego w Poznaniu, która wyniosła w 2007 r. 35,2 mld zł, a w przeliczeniu na mieszkańca 62,4 tys. zł (202% średniej krajowej oraz 193,5% średniej dla województwa wielkopolskiego). Udział WDB wytworzonej w Poznaniu stanowi 3% WDB Polski oraz 32% WDB województwa wielkopolskiego.

W ostatnich latach dynamicznie rozwijają się sektory: motoryzacyjny, meblarski, spożywczy, usług teleinformatycznych (w tym outsourcing usług IT) i logistycznych. Trwają prace nad uruchomieniem Wielkopolskiego Klastra Meblowego, Motoklastra Wielkopolska oraz Wielkopolskiego Klastra Teleinformatycznego, które wzmocnią konkurencyjność tych branż na rynku krajowym i międzynarodowym.

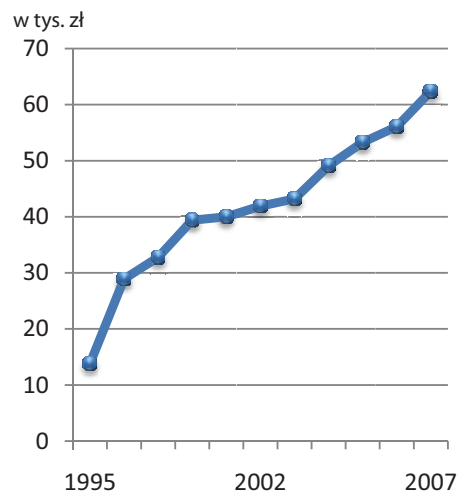
W Poznaniu utworzono podstrefy Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, które oferują inwestorom ulgi i ułatwienia w realizacji przedsięwzięć. Korzysta już z nich największy inwestor zagraniczny w Poznaniu – niemiecki koncern Volkswagen. Planowane jest utworzenie kolejnych podstref.

Zwiększa się popyt na nowoczesne centra biurowo-konferencyjne. Pobudowane w ostatnich latach gmachy Poznańskiego Centrum Finansowego i Andersia Tower stały się jedną z wizytówek miasta.

3.2. Aktywność gospodarcza

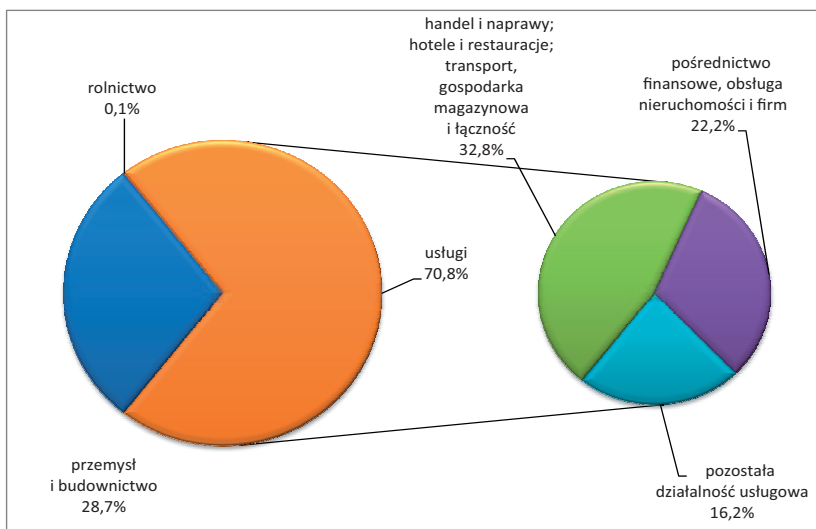
Na koniec 2008 r. w Poznaniu było zarejestrowanych w systemie REGON 93,3 tys. podmiotów gospodarczych (tj. 26% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w woj. wielkopolskim i 2,5% w kraju), z tego 91,7 tys. w sektorze prywatnym. Na 1000 ludności przypadało 167 podmiotów gospodarczych – najwięcej spośród wszystkich miast wojewódzkich (poza Warszawą). Najwięcej firm (blisko 72%) stanowiło własność osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Znaczącą grupę wśród podmiotów gospodarczych stanowiły spółki handlowe i cywilne (22%). Najliczniejszą grupę (99%) spośród poznańskich firm stanowiły firmy małe, zatrudniające do 49 osób. Wśród nich przeważały firmy mikro, zatrudniające do 9 osób (95%). Na koniec 2008 r. zarejestrowanych było 2,7 tys. spółek z udziałem kapitału zagranicznego, najwięcej z kapitałem niemieckim (47%), holenderskim (14%) i francuskim (6%). Blisko połowa z tych spółek to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników.

**Produkt krajowy brutto na mieszkańca
Poznania w latach 1995 - 2007**

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Źródła wytworzenia wartości dodanej brutto w Poznaniu w 2007 roku

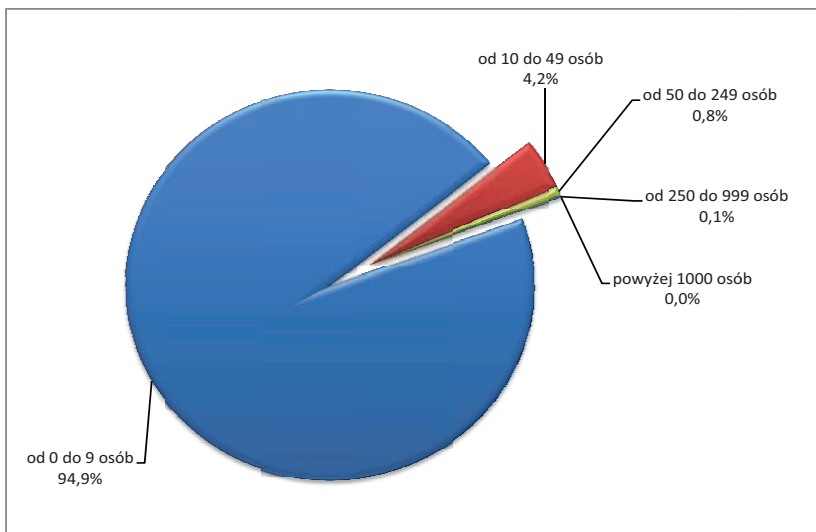

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Większość przedsiębiorstw prowadziła działalność usługową, w tym ponad 70% usługi rynkowe. Największym zainteresowaniem przedsiębiorców cieszyła się działalność handlowa (29%) oraz obsługa nieruchomości i firm (24%). Co piąte przedsiębiorstwo prowadziło działalność związaną z produkcją przemysłową lub budownictwem. Od połowy lat 90. w Poznaniu notuje się dynamiczny rozwój przedsiębiorczości. W latach 2002-2008 przybyło 9,4 tys. podmiotów gospodarczych (przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz firmy mikro), głównie w usługach rynkowych (najwięcej w sekcji „Obsługa nieruchomości i firm; nauka” – 4,6 tys.). Stopa kreacji firm jest wysoka i w latach 2003-2008 nastąpił jej znaczny wzrost. W Poznaniu występuje wysokie i rosnące wysycenie gospodarki przedsiębiorstwami o dywersyfikującej się strukturze działowej. Wysoka i rosnąca jest również stopa kreacji przedsiębiorstw, generowana niemal wyłącznie przez sektor prywatny, a nowo powstające firmy w ok. 80% są tworzone przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.¹⁶

Struktura podmiotów gospodarczych w Poznaniu wg wielkości zatrudnienia w 2007 roku

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

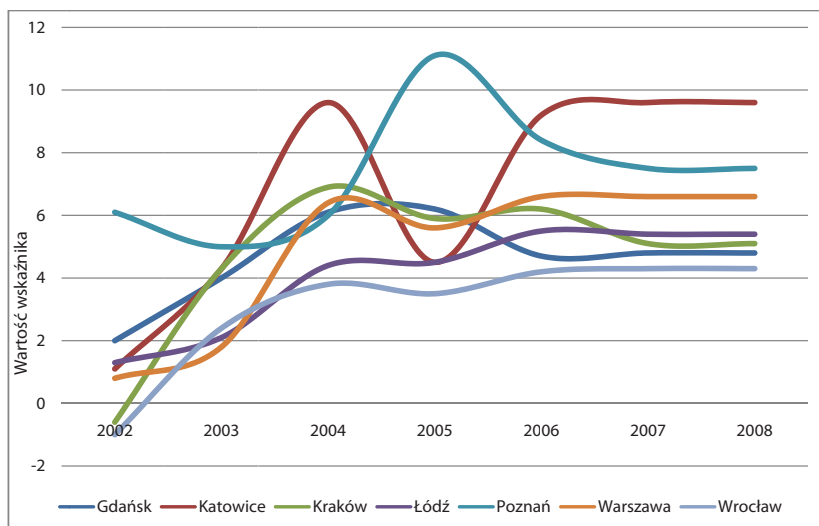
¹⁶ A. Gawęł, *Rozwój ekonomiczny i przedsiębiorczość w Poznaniu*, Poznań 2009

W mieście dominuje przemysł elektromaszynowy, chemiczny i spożywczy. Do czołowych w skali kraju producentów w swoich branżach należą: Nivea Polska Sp. z o.o., Unilever Polska SA, Exide Technologies SA, Fabryka Wodomierzy Powogaz SA, GlaxoSmithKline Pharmaceuticals SA, Kimball Electronics Poland Sp. z o.o., H. Cegielski Poznań SA, Polska Kompania Piwowarska SA, Wyborowa SA, Bridgestone Poznań Sp. z o.o., Volkswagen Poznań Sp. z o.o., Wrigley Poland Sp. z o.o.

W ostatnich latach prężnie rozwijał się rynek usług budownictwa ogólnego i mieszkaniowego, reprezentowany przez tak znane firmy jak: Hydrobudowa 9 Przedsiębiorstwo Inżynieryjno-Budowlane Sp. z o.o., regionalne oddziały koncernów: Strabag, Hochtief, Skanska, Warbud, Budimex, Romex, Jedynka Poznań SA, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Budowlane „ATANER”, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe i Handlowe „AGROBEX”, Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych „WUPRINŻ – Poznań” Sp. z o.o., Elektromontaż Poznań SA, Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych Poznań Sp. z o.o., oraz rynek produkcji materiałów dla budownictwa i wyposażenia mieszkań. Do największych producentów i dostawców tej branży należą: Aluplast Sp. z o.o., Kreisel Technika Budowlana Sp. z o.o., Fabryka Papieru Malta – Decor SA

Do 2009 r. wyniki finansowe poznańskich firm były dobre.¹⁷ Na tle innych dużych miast Polski poznańskie przedsiębiorstwa wyróżniają się wysokimi wskaźnikami rentowności (wykres poniżej). Kondycja ekonomiczna poznańskich przedsiębiorstw zaczęła się pogarszać w 2009 r., na co wpłynął kryzys gospodarczy na rynkach światowych.

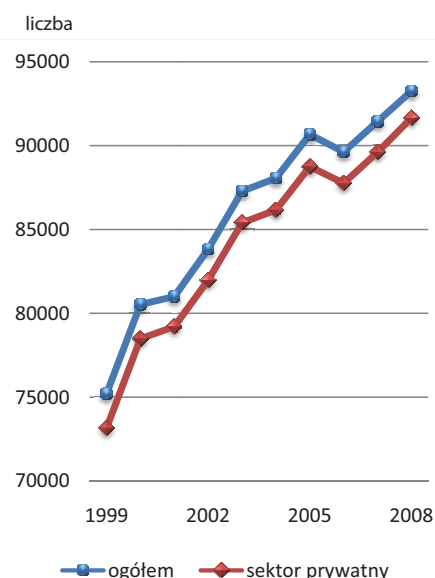
Kształtowanie się wskaźników rentowności przychodów brutto przedsiębiorstw w największych miastach w Polsce w latach 2000 - 2008

Źródło: Opracowanie na podstawie: C. Kochalski, *Wstępna ocena działalności przedsiębiorstw poznańskich na tle innych miast*, Poznań 2009, Oddział Strategii Rozwoju Miasta, Wydział Rozwoju Miasta UMP

Poznań i sąsiednie gminy należą do krajowej czołówki pod względem koncentracji handlu wielkopowierzchniowego. Handel wielkopowierzchniowy (sklepy powyżej 400 m²) zajmuje ponad 60% powierzchni handlowej w mieście, w tym kompleksy handlowe o powierzchni powyżej 2000 m² – blisko połowę powierzchni handlowej. W mieście działa 15 dużych centrów

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w Poznaniu w latach 1990 - 2008

Źródło: Oddział Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości, Wydział Rozwoju Miasta UMP

¹⁷ C. Kochalski, *Wstępna ocena działalności przedsiębiorstw poznańskich na tle innych miast*, Poznań 2009.

handlowo-usługowych (wielobranżowe centra handlowe, specjalistyczne centra handlowe, galerie zakupowe, duże domy towarowe), zajmujące powyżej 8000 m² powierzchni handlowej, oraz duże zagraniczne sieci handlu detalicznego, takie jak: Auchan, Biedronka, Carrefour, Castorama, Giant, IKEA, Intermarche, Kaufland, Leroy Merlin, Lidl, M-1, Netto, Tesco, Żabka oraz hurtowego: Eurocash, Makro Cash and Carry, Selgros. Największych inwestorów krajowych reprezentuje sieć supermarketów „Piotr i Paweł” oraz sklepów „Chata Polska” i „Lewiatan”. W Poznaniu powstaje coraz więcej nowych kompleksów, które oprócz usług handlowych oferują usługi rekreacyjne i kulturalne (np. King Cross Marcein, Centrum Plaza, Centrum Handlu, Biznesu i Sztuki „Stary Browar”, Centrum Malta, Centrum Green Point). Budowane są kolejne takie obiekty.

W Poznaniu działa nowoczesny, spełniający europejskie standardy, hurtowy rynek owoców, warzyw, kwiatów żywych i sztucznych oraz artykułów spożywczych – Wielkopolska Gildia Rolno-Ogrodnicza (WGR-O), rozwijająca się dynamicznie od 1992 r. Jest ona przykładem modelowego rozwiązania organizacji obrotu produktami spożywczymi, ogrodnictwem i rolnictwem w dużej aglomeracji miejskiej. W 2009 r. rozpoczęto rozbudowę obiektów handlowych Gildii.

Poznań to targowa stolica Polski, pomimo wzrastającej konkurencji w tej dziedzinie. Corocznie jest organizowanych ponad 50 dużych międzynarodowych imprez targowych, w których uczestniczy ponad 10 tys. wystawców z 60 krajów świata. Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (spółka z udziałem Miasta) są niekwestionowanym liderem wśród polskich organizatorów targów. Biorąc pod uwagę sprzedaną powierzchnię targową, należy do nich blisko połowa krajowego rynku (48%). MTP zajmują również 1. miejsce pod względem liczby wystawców (38% ogółu) i liczby zwiedzających (43%). Imprezy targowe organizowane przez MTP zajmują czołowe miejsca w Polsce pod względem liczby wystawców (BUDMA: I; TOUR SALON: II i POLEKO: III) oraz sprzedanej powierzchni wystawienniczej (BUDMA: I, DREMA: III, MEBLE: IV, POLEKO: V). MTP dysponuje największym w Polsce centrum targowym o powierzchni ponad 140 tys. m², z 16 nowoczesnie wyposażonymi pawilonami, centrum kongresowym z 70 salami, w których mieści się ponad 5 tys. osób oraz pawilonami z miejscami konferencyjnymi dla blisko 10 tys. osób. Spółka Międzynarodowe Targi Poznańskie uzyskała certyfikat „Profesjonalny Organizator Turystyki Biznesowej w Polsce” przyznany przez Polską Organizację Turystyczną.

Poznań jest ważnym ośrodkiem bankowości w Polsce. Na koniec 2008 r. w Poznaniu działały 333 placówki (oddziały/filie) należące do 44 banków (w tym 3 do banków spółdzielczych). Duża liczba placówek bankowych sprawia, że Poznań jest atrakcyjnym – pod względem dostępności usług bankowych – miastem Polski. Zakres i jakość wykonywanych usług finansowych są zgodne ze standardami obowiązującymi w krajach Unii Europejskiej.

Największy udział w sieci placówek bankowych posiadają cztery banki: PKO Bank Polski S.A. (blisko 14%), Pekao S.A. (10%), neoBank (SGB; 9,6%) oraz Bank Zachodni WBK S.A. (8%). Swoje przedstawicielstwa posiadają w mieście także banki zagraniczne. Coraz większy udział w rynku pośrednictwa finansowego posiada sieć spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych (SKOK).

W Poznaniu działają liczne organizacje gospodarcze i doradztwa dla przedsiębiorców. Zapewniają one firmom pomoc w przygotowaniu biznesplanów, nawiązywaniu kontaktów krajowych i zagranicznych, organizują szkolenia i świadczą usługi doradcze, tworzą płaszczyzny do wymiany doświadczeń oraz propagują ideę przedsiębiorczości. Większość z nich nie ogranicza działalności do rynku lokalnego i obejmuje swoim zasięgiem obszar województwa wielkopolskiego lub kraju, a niektóre aktywnie

uczestniczą we współpracy międzynarodowej. Najwięcej członków posiadają: Polska Korporacja Organizatorów Targów i Wystaw Gospodarczych, Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa, Wielkopolska Izba Budownictwa, Wielkopolska Izba Rzemieśnicza, Wielkopolskie Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług, Polska Izba Gospodarcza Importerów, Eksporterów i Kooperacji, Wielkopolski Klub Kapitału, Stowarzyszenie Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Rozwój przedsiębiorczości jest jednym z priorytetów władz Poznania, które podejmują działania mające na celu udzielenie pomocy właścicielom małych i średnich przedsiębiorstw w prowadzeniu działalności. Wśród tych działań wymienić można: utworzenie Poznańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych dla przedsiębiorców z województwa wielkopolskiego, prowadzenie profesjonalnych szkoleń dla działających i przyszłych biznesmenów, promowanie udanych przedsięwzięć poznańskich firm sektora MŚP (konkurs „Lider Przedsiębiorczości”, który ma za zadanie promować najlepsze firmy z aglomeracji poznańskiej, utworzenie Punktu Informacji Gospodarczej oraz internetowego serwisu informacyjnego dla przedsiębiorców. Uruchomiono portal internetowy Wielkopolska Platforma Innowacyjna, zawierający bazę ofert wielkopolskich ośrodków naukowo-badawczych adresowanych do przedsiębiorców oraz bazę zapotrzebowań na usługi ze strony tych jednostek, a także Internetową Giełdę Małego Biznesu MŚPe-kontakt, czyli platformę internetową umożliwiającą nawiązywanie kontaktów biznesowych on-line między lokalnymi przedsiębiorcami z sektora MŚP a potencjalnymi partnerami biznesowymi i klientami. Opracowano model wspierania przedsiębiorczości akademickiej, kontynuowane są prace nad projektem Poznańskiego Centrum Przedsiębiorczości i Innowacji oraz Centrum Transferu Technologii. Część projektów uzyskała dofinansowanie ze środków unijnych. Projekty wsparcia rozwoju MŚP są realizowane także przez władze województwa wielkopolskiego.

W Poznaniu działa Poznański Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości, finansowany przez Miasto Poznań i powiat poznański, który świadczy bezpłatne usługi informacyjne, doradcze i szkoleniowe dla osób podejmujących i prowadzących działalność gospodarczą. W ramach Sieci Wspierania Przedsiębiorczości i Zatrudnienia poznańskie instytucje, działające na rzecz wspierania przedsiębiorców, zawarły porozumienie o współpracy w celu rozwijania lokalnej sieci usług dla przedsiębiorców i pracodawców z sektora MŚP, osób planujących samodzielny start w biznesie oraz poszukujących pracy. Miasto także wspiera istniejące i prowadzi działania w celu powstania kolejnych inkubatorów przedsiębiorczości.

3.3. Innowacyjność w przemyśle

Według GUS, w 2007 r. nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle wyniosły ponad 380 mln zł. Większość, prawie 60%, środków przeznaczono na zakupy inwestycyjne maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi oraz środków transportu. Na działalność badawczą i rozwojową wydano jedynie 5%.

Struktura produkcji sprzedanej przemysłu i zatrudnienia w przemyśle Poznania pozwalała już w 2003 r. sytuować rozwój gospodarczy miasta w początkowych stadiach trzeciego etapu rozwoju sterowanego innowacjami i postępowaniem naukowo-technicznym. Wprawdzie jeszcze w 2002 r. działy pracochłonne i surowcochłonne dostarczały aż 41%, a działy standardowej produkcji o bazowej technologii aż 19% produkcji sprzedanej przemysłu miasta, ale działy technologicznie intensywne miały już duże znaczenie w przemyśle miasta zarówno w strukturze produkcji, jak i strukturze zatrud-

